

Bc. Jaroslava Rollerová: Bariéry bránící využívání pracovní rehabilitace z pohledu pracovníků Úřadu práce

Oponentský posudek diplomové práce

Poznávacím cílem práce je zjistit „*Jaké bariéry identifikují pracovníci ÚP ČR při využívání pracovní rehabilitace jako nástroje pro integraci osob se zdravotním postižením na trhu práce.*“

V teoretické části autorka vymezuje základní pojmy: vymezuje osoby se zdravotním postižením a jejich postavení na trhu práce a ve společnosti, ucelenou rehabilitaci. Dále se zaměřuje na bariéry integrace osob se zdravotním postižením, které dělí na ty, které jsou na straně člověka, a na ty, které jsou na straně společnosti a zaměstnavatelů. Přitom zmiňuje i připravenost a motivaci lidí se zdravotním postižením a zaměstnavatelů k integraci na trhu práce, způsob realizace pracovní rehabilitace pracovníky ÚP a na příkladu projektů uskutečněných v ČR a seznámení s realizací pracovní rehabilitace v zahraničí pak naznačuje i systémové bariéry. Teoretická část poskytuje základní přehled do dané problematiky, v některých oblastech (např. co se týká motivace nebo projektů) by však vzhledem k poznávacímu cíli bylo vhodné jít více do hloubky a tyto fenomény důkladněji charakterizovat. Podobně je tomu se stěžejním pojmem z HVO - identifikace, který autorka zřejmě nahrazuje pojmem sociální kognice (viz str. 20).

V metodologické části autorka seznamuje čtenáře s odvozenými výzkumnými otázkami, s výzkumnou strategií a technikou výběru výzkumného souboru - volí kvalitativní výzkumnou strategii a nástrojem je polostrukturovaný rozhovor s celkem jedenácti komunikačními partnery (čtyři pracovníci oddělení poradenství a vzdělávání a sedm pracovníků oddělení zprostředkování na ÚP). Operacionalizace DVO je uvedena v příloze, kde charakteristiky náležející jednotlivým DVO jsou dále rozpracovány v operacionalizovaných otázkách, které jsou zřejmě využity jako otázky rozhovoru. Tyto otázky operují s pojmy, které nejsou předmětem konceptualizace v teoretické části (např. hodnocení, význam). Způsob zpracování získaných dat autorka blíže neobjasňuje.

V interpretační části autorka zprostředkovává čtenáři zajímavý vhled komunikačních partnerů do problematiky pracovní rehabilitace. Postupuje přitom systematicky podle DVO. V závěru pak shrnuje hlavní zjištění a uvádí doporučení pro praxi. Získaná data v podstatě potvrzují informace podané v teoretické části práci. Zaujalo mě, že pracovníci oddělení zprostředkování vycházejí z toho, že oblast pracovní rehabilitace spadá do práce poradců, takže často klientům ani neposkytují informace o možnosti pracovní rehabilitace (kromě

zmínky na úvodním informačním semináři). Potěšitelné je naopak zjištění, že ačkoliv jsou zaměstnavatelé k zaměstnávání lidí s postižením podle názoru komunikačních partnerů stimulováni převážně vnějšími finančními faktory, najdou se i tací, jejichž motivací je sociální zodpovědnost a snaha pomoci. Autorka přináší některá zajímavá zjištění, která by stála za hlubší prozkoumání, autorka však - alespoň podle mého názoru - nemá pro hlubší interpretaci dostatek podkladů.

Diplomová práce Bc. Jaroslavy Rollerové se věnuje významnému a aktuálnímu tématu, o kterém poskytuje důležité informace. Určité rezervy vidím v místy neúplné práci s pojmy a v poměrně popisném pojetí interpretační části, kdy zjištění nejsou příliš dávana do souvislosti s poznatky z teoretické části. Navrhuji hodnocení známkou C.

Otázka k obhajobě:

- Jedním ze zjištění je i poznatek, že chybí provázanost s lékařskými subjekty, co se týče předávání informací o pracovní rehabilitaci (str. 59) a *„přestože i lékaři jsou informováni o pracovní rehabilitaci, a byli žádáni...o přenos informací na pacienty, není tento informační kanál vůbec využívaný“* (str. 66). Zajímalo by mě, zda z výzkumu vyplynuly i informace o spolupráci nejen s lékaři, ale i se sociálními pracovníky z lékařských zařízení (např. z nemocnic a rehabilitačních zařízení).

V Brně 14. ledna 2017

PhDr. Mirka Nečasová, Ph.D.